

de Volkskrant

KUNSTTIPS MUZIEK BOEKEN STEDEN RESTAURANTS HOTELS AANSCHAF VRAAG!

Naargeestig Barcelona

Door Peter Venmans

Carmen Laforet
Nada

uitgever: Menken
Kasander en Wigman
prijs: 24,50 euro
329 pagina's
isbn: 90 746 2254 2

recensie

fictie

Oordeel bezoekers:

★★★★★
Uw oordeel

Kies

Van de auteur Carmen Laforet is later niet veel meer vernomen, maar haar boek 'Nada' heeft in de Spaanse literatuur de cultstatus verworven van De avonden bij ons.

Barcelona is hip, maar in 1944 lag dat wel anders. Toen was het vooral een ciudad derrotada, een verslagen stad. Vijf jaren waren er verstreken sinds het eind van de Burgeroorlog, en nog altijd was men niet aan wederopbouw toegekomen. Huizen lagen in puin en ook de geesten waren getraumatiseerd door wat zich in die straten had afgespeeld. Barcelona oogde als een naargeestige, sombere stad, met de rug naar de zee gekeerd en zonder cultureel of intellectueel leven van belang.

In dat jaar 1944 verschijnt Nada ('Niets'), debuutroman van de jonge schrijfster Carmen Laforet. Van de auteur is later niet veel meer vernomen, maar haar boek heeft in de Spaanse literatuur de cultstatus verworven van De avonden bij ons. Uit beide romans spreekt dezelfde beklemmende, nihilistische sfeer van de naoorlogse jaren, al zijn er voor de rest meer verschillen dan gelijkenissen. In Nada ontbreekt bijvoorbeeld elk sarcasme en wordt er ook meer hoop geboden dat het uiteindelijk toch nog goed komt met het hoofdpersonage.

Nada wordt meestal geanalyseerd als een ontwikkelingsroman: meisje van 18 arriveert uit de provincie om het in de grote stad te maken, maar bijna alles valt tegen. Andrea heet ze. Ze logeert in het lugubere huis van haar grootmoeder in de Calle de Aribau, waar door de woningnood acht familieleden op een paar kamers samenhooken. Voortdurend zijn er heftige ruzies, er wordt met spullen gegooid, een oom mishandelt zijn vrouw, iedereen bespioneert, beliegt en bedreigt iedereen. Iedereen lijdt ook honger. De spanningen nemen almaar toe en leiden uiteindelijk tot een dramatische climax.

Het is duidelijk dat deze familie zwaar gehavend uit de Burgeroorlog gekomen is. Het knappe aan Nada is echter dat de auteur niet onthult wat er precies is voorgevallen; een paar terloopse verwijzingen naar het verleden volstaan als suggestie. Nada is ook geen boek met een boodschap, noch een politieke roman waarin de goeden van de slechten worden onderscheiden.

Hoewel de roman dus gesitueerd is in het Spanje van na de oorlog, heeft Carmen Laforet op de eerste plaats een literair werk geschreven over de condition humaine waarin we ons ook nu nog moeiteloos kunnen herkennen.

Andrea was in Barcelona aangekomen in het holst van de nacht, maar ze vertrekt er bij het ochtendgloren, terwijl 'de eerste zonnestralen tegen de ramen botsten'. 'Uit het huis in de Calle de Aribau nam ik niets mee.' Niets, nada. Maar dan voegt de vertelster er arglistig aan toe: 'Tenminste, dat dacht ik toen.' Het annus horribilis in Barcelona is achteraf gezien niet voor niets geweest, maar wat het precies heeft opgeleverd, blijft onduidelijk. Terecht wordt Nada niet alleen geroemd vanwege de beklemmende sfeertekening, de psychologische portrettering en de rake observaties, maar ook vanwege wat er niet staat, of maar half.

Lezers reageren (1 reacties)

Reageer

Dit artikel staat open voor reacties. Reageren is vrij mits u zich aan de spelregels houdt.

Trees Koenders, 24-07-2006, 17:48

Goede recensie van een prachtig boek. Ik kan voor de recensent nog een tipje van de sluier oplichten: wat het annus horribilis heeft opgeleverd, is wel degelijk duidelijk: natuurlijk het verhaal 'Nada' zelf! Een boek dat tot de klassiekers in de Spaanse literatuur is gaan behoren

(c) de Volkskrant Privacy Contact

ZOEK

Gepubliceerd in de Volkskrant van
20 juli 2006

Boeken

ZOEK IN BOEKRECENSIES

Kies een genre

Kies een periode

Auteur/titel

ZOEK

Historische Voorpagina

Zoekt u een leuk en origineel cadeau?

Kies een datum door de schuifjes te verplaatsen.

Klik voor vergrote weergave

Bestel de voorpagina door hier te klikken.

FOTOSPECIAL

WERELDKKEUKENS

Te gast in het restaurant van Il-Soon Park in Korea

CINEMA.NL

KEN LOACH

The Wind That Shakes the Barley: de anti-Britse film van een Britse regisseur

